

Desmuntant 7 mites sobre l'educació inclusiva: Ni alenteix l'aprenentatge ni evita per si sola la discriminació

Tres professores del grup de treball sobre educació inclusiva del grau d'Educació Primària de la UOC, desmunten les falses creences

REDACCIÓ/FONTS

1 de març de 2023

Una classe d'educació inclusiva // Foto: Plena Inclusió

És cert que l'educació inclusiva alenteix l'aprenentatge? I que no hi cap l'atenció individualitzada? Aconsegueix realment que no hi hagi discriminació entre l'alumnat? Des que el 1990, al [fòrum internacional de la UNESCO](#), es promogué la idea d'una educació per a totes les persones, les escoles van començar a treballar primer en la integració i després en la inclusió. Però amb la posada en pràctica de l'escola inclusiva van començar a circular mites sobre les implicacions que en una mateixa aula hi hagi [alumnes amb diferents realitats](#), ja sigui per desconeixement de la llengua, desavantatges socioeconòmics, malalties, trastorns o discapacitats. Les professores Nadia Ahufinger, Ana Luisa Adam i Débora Aguilar, integrants del grup de treball sobre educació inclusiva del [grau d'Educació Primària de la UOC](#), desmunten les falses creences principals sobre l'educació inclusiva.

Mite 1: Els equips docents no estan preparats per a aquest sistema. Segons les expertes, la formació del professorat és clau per poder desenvolupar l'aprenentatge de tot l'alumnat, com també són necessaris recursos, estratègies i tot el que sigui fonamental perquè a les aules es dugui a terme l'educació inclusiva amb èxit. A més, és important que es mantinguin els mestres i les mestres d'educació especial. **"L'educació inclusiva busca reconceptualitzar el rol de les figures de suport i repensar les seves funcions. Les mestres d'educació especial o d'audició i llenguatge, per exemple, són professionals molt necessàries per caminar cap a la inclusió a les escoles. Això suposa que el professorat especialista no intervingui de manera aïllada amb els nens i nenes que "no compleixen la norma", sinó que es treballi de manera col·laborativa i coordinada entre diferents professionals per garantir els suports necessaris"**, indica Ana Luisa Adam, professora associada del [màster universitari de Dificultats de l'Aprenentatge i Trastorns del Llenguatge](#) de la UOC. **"L'ideal és que el professorat especialista i el professorat amb rol tutorial puguin programar les sessions conjuntament per garantir un disseny universal de l'ensenyament, intervenir plegats en una mateixa aula i avaluar de manera conjunta tot l'alumnat"**, afegeix Adam.

Mite 2: Amb l'escola inclusiva s'acaba la discriminació. En opinió de Nadia Ahufinger, professora del màster universitari de Dificultats de l'Aprenentatge i Trastorns del Llenguatge i del [grau de Logopèdia \(interuniversitari: UVic-UCC, UOC\)](#), i també integrant del Grup de Recerca en Cognició i Llenguatge ([GRECIL](#)), l'escola inclusiva és un pas necessari per posar fi a la discriminació, però no depèn només d'ella. Des de sempre ha existit un rebuig cap a la diferència. **"L'educació inclusiva no exclou ningú i té com a propòsit posar de manifest que totes les persones tenen la capacitat d'aprendre, però de maneres diferents"**, assenyala Ahufinger i recorda que l'escola és un reflex de la societat i que s'hi han d'abordar aquests aspectes perquè vagi canviant i fomentant el respecte per les diferències. **"Que no se sofreixi discriminació no sols depèn de l'abordatge que es faci a l'aula, sinó, i potser més rellevant, del canvi de paradigma que esperem que es doni a la societat"**, sosté.

Mite 3: Si no es redueix el nombre d'alumnes per classe, l'educació inclusiva no és viable. Encara que les expertes creuen que s'ha de reduir la ràtio, és realment indispensable incloure professorat i noves formes d'agrupació de l'alumnat. **"Es pot fer organitzant internivells (nens i nenes de diferents edats), reagrupant segons interessos o aplicant la codocència (dues o més mestres a l'aula que treballen conjuntament per acompanyar l'alumnat en metodologies més flexibles), entre altres fórmules possibles"**, explica Débora Aguilar, professora del màster universitari de Dificultats de l'Aprenentatge i Trastorns del Llenguatge i del grau de Logopèdia (interuniversitari: UVic-UCC, UOC).

Mite 4: L'educació inclusiva fa més lent l'aprenentatge d'alguns nens i nenes a l'aula. **"Entenem que es pugui arribar a pensar que el ritme de l'aprenentatge és més lent perquè venim d'una cultura educativa en la qual aquest ritme el marcava la persona adulta. No es tenien en compte ni el moment evolutiu ni el ritme individual. Al grup se li ensenyava el mateix, de la mateixa manera i s'esperava que tothom l'aprengués per igual"**, afirma Ana Luisa Adam. No obstant això, en l'educació inclusiva s'atén el moment evolutiu en què es troben els nens i nenes, se'n respecta el ritme, se'n responen les necessitats d'aprenentatge i es té en compte tot el que ja han après i el que els falta per aprendre.

"Se sap que en altres models semblants al model inclusiu s'arriba igualment als aprenentatges, encara que aquests no necessàriament han d'arribar quan la persona adulta ho espera", indica. Afegeix que el progrés es dona d'acord amb la maduresa aconseguida, per la qual cosa es podria dir que no és que l'aprenentatge sigui més lent sinó que no segueix la línia que l'adult esperaria. **"Al cap i a la fi, eduquem perquè es progressi i si el progrés es dona i, a més, es dona de manera més integrada a la resta d'aprenentatges i com una conseqüència lògica al que s'ha incorporat prèviament, potser perd sentit parlar de velocitats i en guanya parlar d'aprenentatges adquirits"**, afirma Débora Aguilar.

Mite 5: N'hi ha prou amb no fer diferències en l'alumnat per ser una escola inclusiva. Tal i com expliquen Ana Luisa Adam Alcocer, Nadia Ahufinger i Débora Aguilar en el document d'accés lliure [L'educació dins d'un marc d'escola inclusiva](#), les metodologies inclusives consideren que els nens i nenes tenen diferents estils d'aprenentatge i que per arribar a un propòsit comú s'han d'oferir representacions, propostes d'activitats i metodologies diferents. Per això, **"oferir les mateixes propostes d'aprenentatge per no crear diferències entre l'alumnat és una pràctica contrària a la diversificació que garanteix la inclusió. Tots els nens i nenes tenen necessitats diferents i, per tant, han de poder tenir propostes d'aprenentatge diferents"**.

Mite 6: L'escola inclusiva s'ha d'oblidar de diagnòstics per no crear estigmes. Segons les expertes de la UOC, reconèixer la diversitat no significa eliminar les diferències, sinó donar-les-hi la rellevància que les hi correspon per poder oferir els suports adequats. **"L'educació inclusiva es relaciona amb el reconeixement de la diversitat com un fet natural i essencial de la societat, però alhora reconeix les persones amb discapacitat com un col·lectiu amb unes necessitats de suport específiques. Les pràctiques que eviten el diagnòstic d'alguna discapacitat, malaltia o trastorn poden implicar que es deixi de donar suports intensius a l'alumnat que més ho necessita"**, assenyala Nadia Ahufinger.

Mite 7: A l'escola inclusiva no es necessita atenció individualitzada. El sistema educatiu de l'escola inclusiva es dissenya de tal manera que sigui accessible a tot l'alumnat, des del plantejament, ja que es considera que la diversitat és la norma, i fins i tot se serveix de les individualitats de cada cas per adaptar els aprenentatges. Però això no vol dir que es deixin d'oferir suports i ajudes a l'alumnat amb desavantatges educatius. **"Es treballa perquè des de l'inici es consideri una organització de centre, un disseny d'activitats i de metodologies prou oberts, flexibles i diversificats perquè tot l'alumnat pugui tenir accés al currículum escolar amb èxit. Si amb aquestes ajudes l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) no aconsegueix progressar, es preveuen ajudes i suports addicionals i intensius tant respecte a serveis professionals (logopedes, psicòlogues, educadores socials, etc.) com a dissenys de plans individualitzats i fins i tot escolaritzacions compartides amb escoles d'educació especial",** expliquen.

Font: **Universitat Oberta de Catalunya (UOC)**